

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

PŘEHLED SZBP EU

Evropská unie a politika rozšíření

(Vztah k Turecku a zemím západního Balkánu)

Hlavní body agendy SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky a vnějších vztahů EU)

Obsah:

*EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA
ROZŠÍŘENÍ* 4

Bulharsko-makedonská dohoda
o přátelství a spolupráci ____ 4

Pokračování kosovsko-srbského
dialogu, sjednání dohody o
soudcích _____ 4

*HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP
EU* 6

Rada: Podpora Mali _____ 6

K situaci na Korejském
poloostrově _____ 7

Přehled SZBP

1. – 31. srpen 2017

autor: Martin Kuta

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	EDICE: Přehled SZBP EU
Název: Evropská unie a politika rozšíření; Hlavní body agendy SZBP EU; Dokumenty SZBP EU	Typ edice: online, ISSN 2533-4263
Autoři: Kuta, M.	URL: http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=2
Číslo: Přehled SZBP	První vydání edice: leden 2005
Datum: 1. – 31. srpen 2017	Frekvence vydání edice: měsíčně
Klíčová slova: SZBP; SBOP; ESVC/EEAS; sankce; jaderný; Severní Korea; dohoda; dialog	Zaměření: přehledy Společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU
	Jazyk: CZ
	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	

Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
--	---	--	---	--	---

Oddělení komunikace a vzdělávání	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů
---	---	---	--	---	---

OBSAH

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ.....	4
Bulharsko-makedonská dohoda o přátelství a spolupráci.....	4
Pokračování kosovsko-srbského dialogu, sjednání dohody o soudcích.....	4
HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU.....	6
Rada: Podpora Mali.....	6
K situaci na Korejském poloostrově.....	7

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Turecku a zemím západního Balkánu)

Bulharsko-makedonská dohoda o přátelství a spolupráci

Pozadí

Na začátku srpna letošního roku došlo k podpisu dvoustranné dohody o spolupráci mezi Makedonií a Bulharskem. Obě země pojí jazyková a historická blízkost, která zároveň vytváří třetí plochu. Bulharská akademická obec neuznává makedonštinu jako samostatný jazyk a považuje ho za dialekt bulharštiny. Podobně k makedonskému jazyku přistupuje také řecká strana, která jazyk zakazuje ve veřejném prostoru (médiu, školství, státní správa).¹ Bulharské nacionalistické hnutí navíc odkazuje na fakt, že území současné Makedonie bylo součástí tzv. Velkého Bulharska.

Aktuálně

Vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federica Mogheriniová uvítala sjednání a podpis dohody o spolupráci. Dohoda vyjadřuje snahu obou stran dosáhnout dobrých sousedských vztahů v regionu a tím celý region stabilizovat.² Bulharské předsednictví Radě EU (od 1. ledna 2018) se hodlá zaměřit na zlepšení situace v zemích západního Balkánu, které také usilují o členství v EU. Především se zaměřením na infrastrukturní propojování regionu a zlepšující se ekonomickou situaci mladých lidí, aby neodcházel z regionu do zemí střední a západní Evropy.

Pokračování kosovsko-srbského dialogu, sjednání dohody o soudcích

V souvislosti s dobrými sousedskými vztahy proběhlo na konci srpna letošního roku setkání vysoké představitelky se srbským prezidentem Aleksandarem Vučićem a kosovským prezidentem Hashimem Thaçim. Setkání přišlo poté, co se oba představitelé na začátku července shodli na zahájení další fáze dialogu. Setkání rovněž přineslo poslední krok k uplatňování dohody o justici v Kosovu, která byla předmětem jednání dialogu v minulosti. Tato dohoda, která bude plně uplatňována od 17. října letošního roku umožní začlenění soudců, státních žalobců a dalšího personálu sektoru justice do kosovského systému spravedlnosti. Vysoká představitelka setkání a výsledky na něm dosažené uvítala. Zdůraznila dobré sousedské vztahy mezi kandidátskými státy EU, i dobré regionální vztahy. Uvedla, že její osobní snahou bude tyto vztahy dále posilovat a stabilizovat.³

¹ Macedonian. LMP.UCLA.edu [online] [cit. 2017-09-06]. Dostupné z: <http://www.lmp.ucla.edu/Profile.aspx?menu=004&LangID=42>.

² Statement by High Representative/Vice-President Federica Mogherini and Commissioner Johannes Hahn on the signature of a bilateral treaty between Bulgaria and the former Yugoslav Republic of Macedonia. EEAS.europa.eu [online], 01/08/2017 [cit. 2017-09-14]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/30591/statement-high-representativevice-president-federica-mogherini-and-commissioner-johannes-hahn_en.

³ Federica Mogherini meets with President Thaçi of Kosovo and Vučić of Serbia. EEAS.europa.eu [online], 31/08/2017 [cit. 2017-09-15]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/31526/federica-mogherini-meets-president-tha%C3%A7i-kosovo-and-vu%C4%8Di%C4%87-serbia_en.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

V projevu před parlamentem po svém jmenování premiérem Ramush Haradinaj ze strany Aliance pro budoucnost Kosova uvedl, že pokračování dialogu se Srbskem a boj proti korupci budou i nadále patřit k hlavním činnostem vlády.⁴

⁴ BYTYCI, Fatos. New Kosovo PM pledges dialogue with Serbia, graft fight. Reuters.com [online], September 9, 2017 [cit. 2017-09-15]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-kosovo-government/new-kosovo-pm-pledges-dialogue-with-serbia-graft-fight-idUSKCN1BK0QM>.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky
a vnějších vztahů EU)

Rada: Podpora Mali

Popis problematiky

Severní oblasti Mali jsou dlouhodobě v centru mezinárodní pozornosti. Islamistické organizace se prostřednictvím násilných akcí snaží o odtržení určitých oblastí od státu. K tomu jim dopomohl nekontrolovaný pohyb zbraní v regionu severně od Sahelu po pádu Kaddáfího režimu v Libyi.⁵ Vedle kritické situace na severu země již dříve lidsko-právní organizace upozorňovaly na rostoucí nepokoje v centrální oblasti země.⁶ V průběhu letošního léta došlo ke zhoršení bezpečnostní situace, kdy útočníci islamistických organizací zaútočili na základny a pozice vládní armády i jednotek mezinárodního společenství. Zároveň separatistická organizace Koalice Azawadského hnutí, která ovládá určitá území a spolupracuje s ústřední vládou, zahájila další jednání o naplňování již dříve sjednané mírové dohody, vytvoření společných jednotek s armádou a rozšíření vlivu a státní správy na další území. Rovněž Koalice zahájila jednání s prezidentem Ibrahimem Keitou o plánované revizi ústavy. Prezident Keita prohlásil, že tato revize proběhne znovu a za širší účasti relevantních stran.⁷

Jednání v institucích EU

ESVČ vydala odsuzující prohlášení k útokům na základny OSN (MINUSMA). Útok souvisí se snahou určitých skupin podlomit mírový proces v zemi a do budoucna ohrozit její další stabilizaci.⁸

Na začátku srpna rozhodla Rada pro zahraniční věci o vyslání skupiny expertů na podporu přípravy národních plánů a politik na rozšíření státní správy do dalších oblastí, zajištění bezpečnosti a stability v zemi a zavádění takových opatření v praxi. Podpora EU zemi je zaměřena na její konsolidaci, podporu demokracie, právního státu, lidských práv, rovnosti pohlaví a posilování státní správy v jednotlivých regionech. Skupina se rovněž bude podílet na podpoře dialogu ústřední vlády s místními vládami. Skupinu tvoří 10 osob a celkové náklady se v iniciační fázi vyšplhají na 3,25 milionů EUR za rok.⁹

EU zároveň zvažuje revizi svého přístupu vůči Sahelu. Součástí tohoto revidovaného přístupu je také finanční podpora společné protiteroristické jednotce států G5 Sahel.

⁵ Viz Přehled SZBP EU, 3/2017, s. 12. ISSN 2533-4263. Dostupné z:

<http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=109236>.

⁶ Central Mali: An Uprising in the Making? Crisisgroup.org [online], 6 July 2016 [cit. 2017-09-15]. Dostupné z:

<https://www.crisisgroup.org/africa/west-africa/mali/central-mali-uprising-making>.

⁷ CrisisWatch Mali. Crisisgroup.org [online], August 2017 [cit. 2017-09-15]. Dostupné z:

<https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/august-2017#mali>.

⁸ Statement by the Spokesperson on the attacks on the MINUSMA in Mali. EEAS.europa.eu [online], 15/08/2017 [cit. 2017-09-15]. Dostupné z:

⁹ Mali: European Union supports the stabilisation in the central regions of Mopti and Segou. Consilium.europa.eu [online], 04/08/2017 [cit. 2017-09-15]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/08/04-mali-regions-mopti-segou/>.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

K situaci na Korejském poloostrově

Popis problematiky

Dálný východ představuje potenciálně největší hrozbu rozpoutání nového konfliktu s celosvětovým dopadem. V srpnu proběhlo několik testů odpálení balistických raket různého stupně doletu ze strany severokorejského režimu. Po jaderných testech tak režim začal testovat i raketovou techniku. Podle komentářů stále ale panují otázky, zda severokorejský průmysl vyřešil všechny technické detaily spojené s použitím raket jako spolehlivých nosičů jaderných zbraní. Mezinárodní společenství testy odsoudilo a vyzvalo režim k jejich ukončení. Nová vlna testů zároveň spustila konfrontaci mezi severokorejským režimem a Spojenými státy americkými. Za výrazně destabilizující moment lze považovat nevyzpytatelnost obou vůdčích představitelů – Kim Čong-una a Donalda Trumpa.

Dosavadní systém odstrašení severokorejského režimu vždy fungoval jako pojistka proti použití síly na Korejském poloostrově a vůči Japonsku. Zatím ale nezabránil tomu, aby se ze Severní Koreje stala neuznaná jaderná velmoc. Podobně komentáře hodnotí také současný sankční seznam. Ten je zaměřen jako trest za dřívější činnost Severní Koreji a nemá preventivní vliv.¹⁰

V průběhu srpna a září letošního roku přijala Rada bezpečnosti OSN dvě rezoluce (2371 (2017) a 2375 (2017)) zavádějící sankční omezení vůči Severní Koreji. Na začátku srpna došlo k zákazu dovozu zboží původu v Severní Koreji. Jednalo se o uhlí, železnou rudu, olovo a mořské plody.¹¹ Dle odhadů by takový krok mohl omezit příjem severokorejského režimu až o 1 miliardu USD (údajně jedna třetina příjmu ze zahraničí). V září došlo rezolucí RB OSN k omezení dodávek ropy a zemního plynu do země.¹²

Jednání v institucích EU

Rada pro zahraniční věci dne 10. srpna přijala rozhodnutí o omezujících opatřeních a doplnila sankční seznam v souladu s rezolucí RB OSN 2371 (2017).¹³ EU prostřednictvím ESVČ jednotlivé testy raketové techniky odsoudila a zdůraznila, že ohrožují stabilitu a bezpečnost v regionu.¹⁴ Vysoká představitelka Mogheriniová k dění v regionu uvedla, že po setkání představitelů Sdružení národů jihovýchodní Asie (ASEAN) svolala schůzku představitelů Politického a bezpečnostního výboru EU (PSC), na němž řešili zástupci členských států vlastní postoj EU vůči dění v zemi. EU se zaměřuje na udržení jednoty mezinárodního společenství vůči Severní Koreji. Dále je EU připravena

¹⁰ DUCHATEL, Mathieu. Nuclear North Korea: Perpetuating the fiction. ECFR.eu [online], 31st August, 2017 [cit. 2017-09-15]. Dostupné z:

http://www.ecfr.eu/article/commentary_nuclear_north_korea_perpetuating_the_fiction_7227.

¹¹ Security Council Toughens Sanctions Against Democratic People's Republic of Korea, Unanimously Adopting Resolution 2371 (2017). UN.org [online], 5 August 2017 [cit. 2017-09-15]. Dostupné z:

<https://www.un.org/press/en/2017/sc12945.doc.htm>.

¹² Security Council Imposes Fresh Sanctions on Democratic People's Republic of Korea, Including Bans on Natural Gas Sales, Work Authorization for Its Nationals. UN.org [online], 11 September 2017 [cit. 2017-09-15]. Dostupné z:

<https://www.un.org/press/en/2017/sc12983.doc.htm>.

¹³ North Korea: Council aligns its sanction lists with the latest UN Security Council resolution. Consilium.europa.eu [online], 10/08/2017 [cit. 2017-09-15]. Dostupné z: [http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-](http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/08/10-council-aligns-north-korea-sanctions/?utm_source=dsms-)

[releases/2017/08/10-council-aligns-north-korea-sanctions/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=North%20Korea%3A%20Council%20aligns%20its%20sanction%20lists%20with%20the%20latest%20UN%20Security%20Council%20resolution](http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/08/10-council-aligns-north-korea-sanctions/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=North%20Korea%3A%20Council%20aligns%20its%20sanction%20lists%20with%20the%20latest%20UN%20Security%20Council%20resolution).

¹⁴ Statement by the Spokesperson on the DPRK's launch of a number of short range ballistic missiles.

EEAS.europa.eu [online], 26/08/2017 [cit. 2017-09-15]. Dostupné z:

https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/31387/statement-spokesperson-dprks-launch-number-short-range-ballistic-missiles_en.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

zprostředkovávat vztahy mezi Severní Koreou a mezinárodním společenstvím a vést politický dialog o odzbrojení, pozastavení výzkumu a vývoje zbraní i nosičů a zastavení testů.¹⁵ V dalším prohlášení vysoká představitelka uvedla, že Severní Korea se musí zříct jakékoli činnosti, která porušuje mezinárodní závazky, včetně testování raketové techniky.¹⁶

¹⁵ Statement by HR/VP Federica Mogherini on the situation on the Korean Peninsula. EEAS.europa.eu [online], 14/08/2017 [cit. 2017-09-15]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/31084/statement-hrvp-federica-mogherini-situation-korean-peninsula_en.

¹⁶ Statement by High Representative/Vice-President Federica Mogherini on the DPRK's launch of a missile over Japan. EEAS.europa.eu [online], 29/08/2017 [cit. 2017-09-15]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/31440/statement-high-representativevice-president-federica-mogherini-dprk%E2%80%99s-launch-missile-over_en.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz